

RYCHLÁ MOBILIZACE

– ZÁKLAD HOLANDSKÉ OBRANY

Holandsko, tato malá země na pobřeží Severního moře a při ústí tří evropských řek, z nichž nejdůležitější jsou Rýn, Maas a Escaut, má plochu nepatrně větší než 40 000 km². Na tomto malém území, jehož více než polovina leží pod hladinou moře a které má 3 000 km² jezer, žije přes 15 miliónů obyvatel. Holandsko má největší hustotu zalidnění v Evropě. Jeho vynikající komunikace (silnice, železnice a kanály) spojují přístavy a letiště na západě země s vnitrozemím, jakož i se zeměmi střední, východní a jižní Evropy.

Komunikační prostředky (kombinované s nejmodernější rozhlasovou a televizní sítí) jsou základem systému holandské obrany. Její hlavní charakteristikou je schopnost rychlé mobilizace s krátkou lhůtou vyrozumění. V míru se přibližně 0,85 % veškerého obyvatelstva země podílí na přípravě národní a mezispojenecké obrany – viz tabulka.

Tabulka

	Celkový počet vojáků	Počet vojáků v základní službě
Námořnictvo	17 000	15 000
Pozemní vojsko	66 000	43 000
Letectvo	18 000	5 000
Královská jízdní policie	4 000	400

V ozbrojených silách vykonává službu i 3 500 dobrovolnic – žen, které jsou v rámci ozbrojených sil málo početné. Mimo vojáků pracuje pro ministerstvo obrany a ozbrojené síly i 25 000 občanských pracovníků.

V období vyhlášení branné pohotovosti státu doplní početní stavy ozbrojených sil minimálně 175 000 záložníků. Za stavu úplné mobilizace se na aktivní obraně podílejí 2 % obyvatelstva, tj. 25 % mužů ve zbrani a dalších 75 % mužů pozemního vojska (kteří v době míru jsou doma).

Pozemní vojsko zároveň plní úkol jak v Německu, tak i v Holandsku. V Německu je součástí střeoevropské severní armádní skupiny Severoatlantického paktu a je odpovědné za obranu severoněmecké nížiny, kterou lze situovat přibližně mezi Hamburk a Hanover. Tato odpovědnost připadá 1. holandskému armádnímu sboru, který by se v době války skládal z deseti brigád (šest mechanizovaných, tři tankové a jedna pěší), jakož i podpůrných a zabezpečovacích jednotek.

V Holandsku je národní teritoriální velitelství pozemního vojska odpovědné za obranu národního území, jakož i za řízení podpůrného systému hostitelské země určeného k zajišťování průchodu posil Spojených států a Velké Británie

až na místo jejich určení v Německu. Ke splnění tohoto úkolu jsou určeny dvě pěší brigády, několik samostatných praporů a rot.

Každý rok je povoláváno do armády přibližně 40 000 branců. Před zařazením k 1. armádnímu sboru (holandskému) nebo k teritoriální jednotce procházejí výcvikem v jednom z několika výcvikových středisek „ústředního výcvikového velitelství“. To má asi přes 1 000 osob, instruktorů a příslušníků rámcových jednotek. Většina jeho důstojníků a poddůstojníků je zároveň určena na bojové funkce u mobilizovaných jednotek.

V době míru se až 75 % početního stavu pozemního vojska nachází mimo činnou vojenskou službu. Z toho je vidět, že např. procento zmobilizovaného personálu 1. holandského armádního sboru je téměř 60 %. Symbolem organizace pověřené mobilizací pozemního vojska je samotný obraz situace v době míru: ledovec s 25 % na povrchu a 75 % pod vodou. Neukazuje však prvek, který je ještě mnohem důležitější, a to **schopnost uvést tuto „spící armádu“ na válečný stav**, tj. vysunout z vody tři čtvrtiny ledovce během dvou dnů.

Není nutné zdůrazňovat, že mobilizace 160 000 mužů během čtyř dnů vyžaduje rozsáhlé přípravné práce. Pokud jde o povolání, tak jejich příprava začíná již prvním dnem vojenského života. Pozemní vojsko přijímá přibližně 6 000 povolanců každé dvě měsíce. Zákon stanoví trvání základní vojenské služby na 24 měsíce. V praxi je tato doba 14 měsíců pro vojiny a 16 měsíců pro poddůstojníky, specialisty a záložní důstojníky.

Základní výcvik nových vojáků probíhá buď ve výcvikových střediscích nebo v některých případech u výcvikové roty bojového praporu. Čas základního výcviku je 4 měsíce pro vojiny, 6 měsíců pro záložní poddůstojníky a důstojníky; potom voják 10 měsíců vykonává vojenskou službu u bojové jednotky, po uplynutí této doby je propuštěn do civilního života. Tato „svoboda“ je však dosti značně omezena. Jak se v Holandsku říká, voják je nyní na „krátkodobé dovolené“, což znamená, že může být povolán kdykoli do činné služby, a má pouze 24 hodin k tomu, aby se hlásil u své jednotky. „Krátkodobá dovolená“ všeobecně netrvá déle než 4 až 6 měsíců, přitom v tomto období voják stále patří ke „své“ bojové jednotce. Na závěr před ukončením základní služby (této dovolené) je voják informován o tom, že byl přeložen na dlouhodobou dovolenou jako záložník, který může být mobilizován až do 35 let pro vojiny, do 40 let pro poddůstojníky a do 45 let pro důstojníky v záloze. Před dosažením tohoto věku může být voják ještě povolán k tomu, aby se účastnil vojenských cvičení, nebo v případě vyhlášení mobilizace je povolán ke své kmenové jednotce, kde vykonával vojenskou službu.

Holandští záložníci mohou být mobilizováni jako jednotlivci nebo jako příslušníci jednotky, kterou dobře znají. Mobilizace jednotek je věcí uvážené a účinné volby armádního velitelství pozemního vojska, jejímž účelem je maximální slučitelnost mezi bojovými a záložními jednotkami a které kromě toho umožňuje co nejúčinnější výcvik vojáků během jejich základní služby. Za tím účelem byl zaveden důmyslný systém.

Základní charakteristikou tohoto systému je, že připravuje příslušníky jednotky pro jejich možnou mobilizaci jako celé jednotky v pozdějším období jejich vojenského života. Tento systém zařazování osob byl nazván „RIM“, což je holandská zkratka, která znamená „**přímé zařazování do mobilizovaných jednotek**“.

V systému „přímého zařazování do mobilizovaných jednotek“ (RIM) aplikovaného na všechny jednotky 1. holandského armádního sboru, jsou vojáci jedné roty,

jedné baterie atd. na konci své služby v okamžiku, kdy dosáhli své plné výkonnosti, převedeni do bojové „mateřské“ jednotky k záložní „filiální“ jednotce. Tato jednotka je po šestnácti měsících součástí praporu „systému přímého zařazování do mobilizovaných jednotek“. K jednotce „systému přímého zařazování do mobilizovaných jednotek“ je přiděleno jádro aktivních vojáků, instruktorů z mírových rámcových jednotek, kteří disponují zkušenostmi potřebnými pro působení v době války.

Príslušníci jednotky nově zřízené započínají již svůj „život“ v její působnosti během své krátkodobé dovolené. V tomto okamžiku povolanci právě končí svůj základní výcvik v rámci „mateřské“ jednotky. Protože vojáci přeložení „na dovolenou“ mohou být povoláni do vojenské služby již rozkazem ministra obrany, tak prapor má vždy k dispozici tři vycvičené roty. **Pozemní vojsko takto od svých občanů-vojáků získává skutečné období 30 měsíců, jež zahrnuje 4 měsíce výcviku, 10 měsíců aktivní služby** a umožňuje rozdělovat většinu počtů vojáků tak, aby bylo možné uskutečňovat v plné míře jejich povolání do vojenské služby. Záložní důstojníci, poddůstojníci a specialisté přitom mohou být povoláni ještě na roční mobilizační cvičení, to má omezené časové trvání. Cvičení pro záložní vojáky jsou organizovaná za účelem seznámení, poznání terénu a ověření procedur a příprav týkajících se mobilizace.

Stejně jednotky

Systém pracuje díky těmto prvkům:

– jednotky „mateřské“ a „filiální“ jsou stejné jak z hlediska organizace, tak z hlediska materiálu, záložníci zastávají stejné funkce, jako během své aktivní služby a vojáci v činné službě (velitelé, poddůstojníci i vojáci) jsou na výši úkolů, které jim byly svěřeny v mobilizační jednotce.

Před zařazením do nově zřízené jednotky systému „RIM“ činní vojáci – vojáci základní služby, záložníci – se shromáždí během jednoho dne. Tento den informace, který probíhá v mobilizačním skladu, má za účel seznámit s přesným umístěním a uspořádáním materiálu zbrojní a bojové techniky.

Protože je nemožné uvést mobilizační stav na jeho maximální úroveň pomocí „systému přímého zařazování do mobilizovaných jednotek“, proto **pozemní vojsko zavedlo ještě druhý systém určený k doplnění stavů jednotek** vojáky základní služby a záložníky povinné službou maximálně šest let; během této doby jsou vojáci ze zálohy povoláni na cvičení na dobu 2 až 4 týdnů s cílem uchování vojenských znalostí jednotlivých vojenských odborností a funkcí.

Mobilizace je nástrojem pro řešení možné krize – proto holandská vláda disponuje různými možnostmi volby za eventuality, kdy by krizová situace vyžadovala zákrok vojenskými prostředky. Povolání osob, jež jsou na krátkodobé dovolené, tj. přibližně 7 000 osob, představuje jednoduché opatření pro posílení stavu přípravy a první krok v procesu řešení krize. Povolání zbytku záložníků se jeví již jako složitější, avšak je nyní rychle uskutečnitelné, a to ve třech obdobích, z nichž každé se týká asi 50 000 osob. Vcelku, v případě úplné mobilizace musí pozemní vojsko povolat přibližně 160 000 záložníků, některé z krátkodobé dovolené, ostatní ze zálohy (dlouhodobé dovolené). Je počítáno, že celkem mobilizace vytvoří asi 900 jednotek velikosti roty a i značný počet malých jednotek.

Každé vyhlášení určitého stupně mobilizace vyžaduje především souhlas parlamentu. Minimální interval, který je nutné zachovat mezi různými obdobími, podle plánů rychlé vojenské mobilizace, činí 24 hodin. Tyto lhůty jsou nezbytné pro

správný průběh činnosti v přijímacích střediscích nebo v mobilizačních skladech, jakož i pro vyloučení přetížení těchto skladů. Důležité jsou rovněž v tom smyslu, že umožňují učinit rozbor okamžité situace, a tak stanovit potřebné zaměření při řešení ohrožené situace.

Záložníci povoláni v prvním období mobilizace mají být ihned připraveni k zahájení přesunu do svých postavení v obranné sestavě již do 24 hodin po svém povolání. Lhůty druhého a třetího období jsou delší, a to 12 až 24 hodiny, a to z důvodů, že např. jde o přesun materiálu a jeho odeslání z výcvikových středisek do mobilizačních skladů. Přitom i tak **může být pozemní vojsko úplně zmobilizováno během pouhých čtyř dnů.**

Materiál všech jednotek „RIM“ a dalších mobilizačních jednotek je uložen v 61 mobilizačním skladu, přičemž tyto sklady jsou rozptýleny po celém území. Materiál je uložen „funkčním způsobem“, tj. veškerý materiál potřebný pro jednu jednotku – tanky, samopaly, nákladní vozidla atd. – je již připraven podle potřeb družstev, čet a rot takovým způsobem, že může být naložen rychle a jednotky mohou ve stanovené lhůtě do 24 hodin spolehlivě opustit sklad.

Veškerý materiál přemisťovaný od mobilizačních jednotek 1. holandského armádního sboru je k dispozici ve skladech nebo je v používání v působnosti jednoho útvaru „výcvikového velitelství“ pozemního vojska. **Pro teritoriální jednotky však musí být většina materiálu mobilizována.** Přibližně jde o 14 000 automobilů a těžkých nákladních vozidel, asi o 1 500 speciálních vozidel, buldozerů a automobilních jeřábů. Tyto prostředky jsou předem určeny k tomu účelu, jejich stav je pravidelně kontrolován a upřesňován.

Zkoušky stavu připravenosti

Stav připravenosti jak osob, tak materiálu je pravidelně přezkušován. V průběhu každého roku je jedna nebo několik mobilizačních jednotek povoláno do služby bez předchozího vyrozumění. Toto mobilizační cvičení, které je zahajováno bez přípravy, bylo nazváno „Donderslag“ (= hřmění). V jeho průběhu jsou prověřovány mobilizační postupy, stav taktické připravenosti jednotek, stav připravenosti všech příslušných velitelů a rychlost, jakou je možné mobilizaci uskutečnit. Cvičení mimo to pozemnímu vojsku umožňuje potvrdit, že jednotky „systému přímého zařazování do mobilizačních jednotek“ buď potřebují, nebo nepotřebují povolávat dodatečně osoby.

Materiál, používaný v rámci „výcvikového velitelství“ pozemního vojska musí být každé dva roky odeslán do mobilizačních skladů v rámci cvičení nazvaného „Reversment“ (= přehrazení). Cvičení je určeno především k prověření rychlosti zpětného odeslání materiálu. Inspektoři, za pomoci příslušníků stálých jednotek, kontrolují mobilizační sklady za účelem zjištění stavu připravenosti uložených zbraňových systémů.

Tento ověřovací systém je považován za velmi důležitý. „Jestliže budeme nedbali, mohou mobilizovaní záložníci stát tváří v tvář obtížím, na jejichž řešení by již bylo pozdě,“ prohlásil velitel divize pověřené mobilizačními přípravami.

Národní záloha je sbor složený z 5 500 záložníků – dobrovolníků, kteří sloužili v armádě jako vojáci z povolání nebo základní služby, jako „Holandská národní záloha“ mající rozhodující úlohu v průběhu mobilizace. Mohou být aktivováni během několika hodin. Jejich posláním je bránit strategické body a zařízení, které

jsou životně důležité, jako např. mobilizační sklady. Je organizována po četách (34 mužů), které vykonávají výcvik po večerech, sobotách a nedělích.

Záložníci námořnictva a letectva ve srovnání s pozemním vojskem, které má ve svých řadách 218 000 mužů a žen, mají nižší počty. Královské námořnictvo má 26 000 mužů, z nichž je 9 000 záložníků, a letectvo má 24 000 mužů, z nichž je 11 000 záložníků.

Námořnictvo staví svoje torpédoborce, fregaty, ponorky, odminovací plavidla, námořní letouny a vrtulníky do služby politiky zastrašování a obrany Atlantiku a Severního moře. Námořní pěchota přispívá k obraně severního křídla Severoatlantického paktu prostřednictvím určeného počtu jednotek zařazených do britsko-holandských obojživelných sil a praporu specializovaného pro boj v zimních podmínkách, který patří k mobilním silám spojeneckého velení v Evropě. Zároveň početní stav námořní pěchoty je 3 000 mužů. V době branné pohotovosti státu může být povoláno 4 000 záložníků, což tvoří celkový početní stav 7 000 mužů. Záložníci námořní pěchoty jsou povoláni pravidelně, zejména cvičením v přežití v zimních podmínkách v Norsku. Zbytek záložníků, kteří mohou být mobilizováni, patří k flotile a plní úkoly na palubách plavidel anebo na zemi.

Přibližně 80 % záložníků letectva je určeno pro obranu letišť a raketových palených postavení. Holandské letectvo dává do služeb spojenecké obrany několik stíhacích a průzkumných letek, které jsou vyzbrojeny letouny F-16 a NF-5, ale i protiletadlové baterie s pozemními protiletadlovými raketami Hawk a Patriot. Zbytek záložníků je zařazen k plnění různých úkolů na letištích, velitelských stanovištích a ve štábech. U létajícího personálu nejsou žádní záložníci.

Vojenská policie a civilní ochrana

Holandská královská vojenská policie je sborem podřízeným třem ministrům (obranu, spravedlnosti a vnitra) a v míru disponuje stavem 3 900 mužů; v období krize může být početní stav povoláním záložníků zvýšen na 7 000 mužů.

„Pohyblivé jednotky“ (les Colonnes Mobiles) tvoří speciální sbor určený k poskytování pomoci v případech katastrof, je zařazen do pozemního vojska, ale je řízen ministerstvem vnitra a plní úkoly humanitární povahy. V době míru má pouze 200 mužů. Personál záchranné služby, zdravotnické pomoci a jiných nezbytných služeb pro případ katastrofy má 22 000 záložníků, kteří dříve vykonávali základní službu u tří druhů ozbrojených sil.

-MW-